

Dosarul nr. 2ra-1128/23
2-20096006-01-2ra-07082023

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Leova (jud. V. Negru)
Instanța de apel: Instanța de apel: (Curtea de Apel Comrat) G. Colev, Șt. Starciuc, A. Curdov

ÎNCHEIERE

28 februarie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Cazacu Carolina, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Cazacu Carolina împotriva lui Sperciuc Ion cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de către Sperciuc Ion, reprezentat de avocatul Șcheau Igor și Cazacu Carolina și a fost menținută hotărârea din 17 august 2021 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova,

constată:

La 07 august 2020, Cazacu Carolina a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sperciuc Ion cu privire la determinarea domiciliului copiilor minori, încasarea pensiei pentru întreținerea copiilor minori și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, Cazacu Carolina a menționat că la 10 septembrie 2005 a înregistrat căsătoria cu Sperciuc Ion, iar la 06 martie 2018, căsătoria a fost desfăcută. Din căsătorie la 22 februarie 2006 s-a născut Sperciuc Alexandra, iar la xxxxx s-a născut xxxxx.

Reclamanta a indicat că după desfacerea căsătoriei, copii se află la întreținerea sa. Totodată, reclamanta a specificat că pârâtul este angajat în calitate de operator mecanic la SRL "Sade-Compagnie Generale de Travaux D 'Hydraulique", dar nu deține actele în vederea acestui sens.

Solicită determinarea domiciliului copiilor minori, xxxxx, născută la xxxxx și xxxxx, născută la xxxxx cu mama, încasarea probării circumstanțelor invocate, urmează a fi reclamate de la Sperciuc Ion contractul individual de muncă și alte acte ce reflectă veniturile acestuia.

Cazacu Carolina a solicitat de la Sperciuc Ion a pensiei pentru întreținerea copiilor minori în cuantum de 1/3 din toate veniturile începând cu 06 martie 2018 și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea Judecătorei Cimișlia, sediul Leova din 17 august 2021, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Cazacu Carolina. S-a determinat domiciliul copiilor minori, xxxxx, născută la xxxxx și xxxxx, născută la xxxxx cu mama, Cazacu Carolina. S-a încasat de la Sperciuc Ion în beneficiul Carolinei Cazacu pensia pentru întreținerea copilului minor, xxxxx, născută la xxxxx în mărime fixă de 1 200 lei lunar, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată – 07 august 2020 și până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Sperciuc Ion în beneficiul Carolinei Cazacu pensia pentru întreținerea copilului minor, xxxxx, născută la xxxxx în mărime fixă de 1 300 lei lunar, începând cu data depunerii cererii de chemare în judecată – 07 august 2020 și până la atingerea majoratului de către copil. S-a încasat de la Sperciuc Ion în beneficiul statului suma de 900 lei cu titlu de taxă de stat.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 30 mai 2022, s-a admis apelul declarat de avocatul Șcheau Igor în interesele lui Sperciuc Ion și apelul declarat de Cazacu Carolina, s-a modificat hotărârea Judecătorei Cimișlia, sediul Leova din 17 august 2021 în partea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori și a taxa de stat, cu micșorarea cuantumului pensiei pentru întreținerea copiilor minori xxxxx și xxxxx de la suma de 1200 lei lunar și respectiv 1300 lunar, la suma de 1 188,15 lei lunar pentru fiecare copil și suma taxei de stat de la 900 lei la suma de 855,46 de lei. În rest, hotărârea instanței de fond a fost menținută.

La 03 august 2022, prin intermediul oficiului poștal, Cazacu Carolina a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârilor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea să fie conform cerințelor indicate în cererea de chemare în judecată.

Prin decizia din 26 octombrie 2022 a Curții Supreme de Justiție a fost admis recursul declarat de către Cazacu Carolina. S-a casat decizia Curții de Apel Comrat din 30 mai 2022, și s-a remis cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Comrat, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 01 martie 2023 a Curții de Apel Comrat a fost respinse apelurile declarate de Sperciuc Ion, reprezentat de avocatul Șcheau Igor și Cazacu Carolina și a fost menținută hotărârea din 17 august 2021 a Judecătorei Cimișlia, sediul Leova.

Instanța de apel a constatat că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, reținând prevederile art. 18 alin. (1) din Convenția europeană cu privire la drepturile copilului din 20 noiembrie 1989, în vigoare pentru RM 25 februarie 1993, art. 74, 75 și art.76 din Codul familiei .

Totodată, instanța de apel a reținut prevederile art. 110 din Codul familiei, care prevede că în cazul în care starea materială sau familială a uneia dintre părți s-a schimbat, instanța judecătorească luând în considerație și alte circumstanțe importante ale părților, este în drept la cererea oricăruia dintre ele, să modifice cuantumul pensiei de întreținere sau să-l scutească de debitorul întreținerii de plata acesteia.

Astfel, instanța de apel a stabilit că încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri poate avea loc numai în cazul

în care părintele este angajat în câmpul muncii, având un loc de muncă de bază și după caz, altul ocupat prin cumul, dispune de un salariu stabil și/sau alte venituri, cu prezentarea actelor ce confirmă mărimea salariului și/sau alte venituri ale sale.

În cazul în care lipsesc date despre locul de muncă de bază a pârâtului, despre salariul și/sau alte venituri ale ultimului sau în cazul în care pe parcursul examinării cauzei sunt prezentate date cu privire la aceea că pârâtul nu este încadrat în câmpul muncii, cu toate că reclamantul a solicitat încasarea pensiei de întreținere sub forma unei cote din salariu și/sau alte venituri, instanțele judecătorești urmează să dispună încasarea pensia de întreținere pentru copilul minor, conform prevederilor art. 76 alin. (1) din Codul familiei, într-o sumă bănească fixă.

Urmare celor indicate, instanța de apel a considerat că la pronunțarea hotărârii, instanța judecătorească nu a depășit limitele pretențiilor înaintate de reclamant, deoarece pretenția înaintată de către reclamant ține de încasarea pensiei de întreținere pentru copilul minor, iar în conformitate cu art. 240 alin. (1) din Codul de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii și admisibilitatea acțiunii.

Cu referire la certificatul privind veniturile pârâtului Sperciuc Ion, nr. 4597/18.02.2022 (f.d. 53, vol. II), instanța de apel a reținut că deși acesta confirmă venituri ale lui Sperciuc Ion pentru perioada anilor 2019-2022, acesta din urmă nu face dovada că pârâtul este angajat în câmpul muncii, ca operator mecanic la SRL „SADE-COMPAGHNIE GENERALE DE TRAVAUX D 'HYDRAULIQUEU” și are un venit lunar stabil, așa cum a indicat în acțiune partea reclamantă, fapt ce ar asigura aplicarea prevederilor art. 75 Codul familiei la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere.

Cît privește solicitarea apelantului – avocatul Șcheau Igor, în interesele pârâtului Sperciuc Ion, privind stabilirea pensiei de întreținere în quantum de $\frac{1}{2}$ cotă-parte din valoarea minimumului de existență stabilit de Biroul National de Statistică, în mărime de 1138,70 lei lunar din momentul depunerii cererii de chemare în judecată vizate și până la atingerea majoratului de către copiii minori, instanța de apel a menționat că, informația Biroului Național de Statistică, în speță nu poate fi apreciată ca o obligație a instanțelor judecătorești la stabilirea cuantumului pensiei de întreținere, aceasta fiind o informație de reper la stabilirea acestui quantum. Pârâtul nu a făcut dovada imposibilității achitării pensiei de întreținere în quantumul stabilit de instanța de judecată.

La 13 iulie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Cazacu Carolina a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului recurenta a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiate și urmează a fi casată prin prisma prevederilor art. 432 alin. (2) lit. a) - c) din Codul de procedură civilă, deoarece instanța de apel nu a aplicat legea care urma a fi aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

A susținut că instanța de fond neîntemeiat a modificat cerințele privind quantumul pensiei de întreținere a copiilor minori și urma să impună prezentarea probelor care ar

confirma ca este angajat oficial, instanțele bazându-se doar pe spusele intimatului privind faptul cu nu este angajat. Or, potrivit materialelor cauzei au fost prezentate probe care atestă că intimatul este angajat în câmpul muncii și are venituri, astfel, urma a fi stabilită pensia de întreținere a copiilor minori în mărime de 1/3 din toate veniturile acestuia. În cazul dat, fiind încălcate drepturile copiilor.

La fel, a susținut că instanța de apel nu a respectat prevederile art. 373 din Codul de procedură civilă, principiul disponibilității părților de a dovedi circumstanțele pe care le invocă drept temei a obiecțiilor sale și nu s-a referit la toate motivele indicate în apel.

Totodată, instanța de apel nu a luat în considerație că intimatul mai are și alte venituri în afară de salariu, deoarece folosește bunuri mobile proprietate comună în devălmășie, și anume, autovehicule pentru efectuarea lucrărilor de reabilitate-construcție, contractul de locațiune a bunurilor mobile aflându-se la intimat.

Prin notificarea din 07 august 2023 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d. 94, Vol. II).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Comrat a expediat în adresa participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, copia deciziei contestate la 23 mai 2023, fiind recepționată de către recurentă la data de 31 mai 2023, fapt confirmat prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 81, Vol. II).

Astfel, recursul declarat la 13 iulie 2023, este în termen.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct. 1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul declarat de Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițianu” a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți

la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către Cazacu Carolina, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către Cazacu Carolina, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Cazacu Carolina, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Cazacu Carolina, se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi